

РЕШЕНИЕ

№ 4121

гр. София, 20.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 16.06.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Светлана Димитрова

**ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова
Николай Димитров**

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **3937** по описа за **2023** година докладвано от съдия Николай Димитров, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/ във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на полицейски орган при ОСПС Столичната дирекция на вътрешните работи /СДВР/, чрез юриск.Д. Б. срещу Решение от 10.03.2023г. по дело НАХД № 1618/2023г. на Софийски районен съд /СРС/, Наказателно отделение, 112-ти състав. С решението се отменя заповед за задържане на лице с № 5133з-57 от 10.01.2023г., издадена от С. И., на длъжност „полицай“ при ОСПС- СДВР.

В касационната жалбата са изложени съображения за неправилност на съдебния акт, постановен при съществено нарушение на процесуалните правила и в противоречие с материалния закон. Изложени са аргументи свързани за съответствие на заповедта с процесуалните предпоставки за издаването ѝ. Посочено е, че в същата са били посочени и правните основания за издаването ѝ. Твърди се, че за издаването е необходимо единствено наличие на данни за извършено престъпление, който да са достатъчни да се предположи, че лицето има съпричастност към извършване на престъпление. Изложени са и доводи за разликата с вземането на мярка за неотклонение по НПК. Като фактическо основание за задържането в касационната жалба е посочено, че лицето е управлявало л.а., който представлявал оперативен

интерес по ЗМ №1888/2022г. Сочи се, че при издаване на заповедта не са били допуснати съществени процесуално нарушения, пречателни за правото на защита на задържаното лице. Навеждат се доводи за съразмерност на задържането с преследваната цел /чл. 5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека; чл. 6, ал. 2 АПК/. Моли решението да бъде отменено, а оспорената заповед - потвърдена. В открито съдебно заседание касаторът, редовно уведомен, не се явява лично и не се представлява. Депозирани са писмени бележки от процесуалния представител на касатора, в които са изложени аналогични аргументи с тези по жалбата. Прави се искане за отмяна на атакуваното решение и се претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на пълномощника на ответника.

Ответникът - Д. Д. Д., редовно уведомен, не се явява, представлява се от адв. Л., която изразява становище за неоснователност на жалбата. Прави искане за потвърждаване на решението. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение. Участващият в производството прокурор от СГП предлага, да се уважи касационната жалба и да бъде отменено решението на СРС.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, XXII-и касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна.

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК от надлежна страна, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съобразно чл. 218 от АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Решението на Софийския районен съд е валидно и допустимо.

Предмет на производството пред Софийския районен съд е заповед за задържане на лице № 51333-57 от 10.01.2023г., издадена от С. И., на длъжност „полицай“ при ОСПС- СДВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е задържан за срок до 24 часа Д. Д. Д. с ЕГН [ЕГН]. Като фактическо основание за издаването ѝ е посочено: „За установяване на съпричастност във връзка ЗМ №1888/2022г. чл.346 ал.1 от НК“.

От правна страна Софийският районен съд, е приел, че заповедта е незаконосъобразна, тъй като посоченото в нея основани не означава нищо конкретно. Посоченото словесно формулиране на основанието за задържане не изпълнява целта на закона, защото задържаното лице не може да разбере защо на практика се задържа от властите. Прието е, че посоченото основание не е достатъчно, защото не е ясно за какви действия лицето е задържано. Изложени са и аргументи, че в случая не са представени каквито и да е доказателства за съпричастността на Д. към процесното деяние, защото по преписката не е приложен нито един документ, който да установява по какъв начин е направен извод за вероятното му участие в извършване на престъплението. Посочено е, че задържането в случая се явява несъразмерна и незаконосъобразна административна принудителна мярка, както и ненужна такава, тъй като полицейските органи не са разполагали с никакви доказателства за участието на Д. в процесното престъпно посегателство.

Решението е правилно и законосъобразно.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) всеки

има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр. първо от КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат граждани, за което незабавно се уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебна власт се произнася по неговата законосъобразност (чл. 30, ал. 3, изр. 2 от КРБ).

В съответствие с чл. 5, § 1, изр. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (ДВ бр. 66/1992 г., в сила за РБ от 07.09.1992 г.) всеки има право на свобода и сигурност. В юриспруденцията на ЕСПЧ са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по чл. 5, § 1, изр. 2, б. „а“ - б. „г“ ЕКПЧ чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в Конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така и от материално правна страна. За целта чл. 5, § 2 -§ 5 от ЕКПЧ гарантира сбор от материалноправна страна, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаването от свобода. Такова е правото по чл. 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко едно лишаване от свобода на всеки един етап.

Разпореденото задържане с оспорената заповед – предмет на производството пред Софийския районен съд не покрива стандарта за законност и за непроизволност, като основополагащи общи принципи при ограничаване на правото на свобода и сигурност.

Като правно основание за издаване на заповедта за задържане е посочена нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Визираната разпоредба, регламентира правомощието на полицейските органи да задържат за срок не по-дълъг от 24 часа, лице за което има данни, че е извършило престъпление. Съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗМВР в заповедта за задържане задължително се посочват основанията за задържане, а съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК административният акт следва да съдържа правните и фактически основания за издаването му. В оспорената заповед реално е налице липса на фактическо описание на основанията за задържане. Изписаната формулировка на основанията е неясно по съдържание и предполага бъдещи действия на полицейските органи, а не се базира на установена действителност на задържаното лице. Не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите правни норми, респ. цитиране на текст от Наказателния кодекс, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействие на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането. Както трайно ЕСПЧ приема, при липсата на конкретна фактическа обстановка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая, в заповедта липсват обективирани каквито и да било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни обективни данни, сочещи че лицето, спрямо което е постановено задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, е извършило действия в нарушение на установения ред, които могат да се

квалифицират като нарушение.

Не на последно място следва да се отбележи, че задържането за срок до 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка принудителна административна мярка налага неблагоприятни последици за адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована се явява и несъответна на целта на закона. Нарушен е и един от основните принципи на административния процес, а именно принципа за съразмерност по чл. 6 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която акта се издава. В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай, нито е обосновано, нито е доказано, че за постигането на законова цел е било необходимо задържането за срок от 24 часа.

По изложените съображения обжалваното решение като правилно следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК касаторът следва да бъде осъден да заплати на ответника, направените разноски за адвокатско възнаграждение, които са в доказан размер 500 лева и 10 лева внесена държавна такса. Съгласно чл. 227а от АПК, касационният жалбоподател внася предварително държавна такса в размер на 70 лева за гражданите, едноличните търговци, държавните и общински органи и за други лица, осъществяващи публични функции, и организации, предоставящи обществени услуги. В случая дължимата държавна такса не е предварително внесена от СДВР, поради което касаторът следва да бъде осъден да заплати в полза на Административен съд София-град.

Предвид изложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, XXII-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 10.03.2023г., постановено по НАХД № 1618/2023г. по описа на Софийския районен съд.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на Д. Д. Д. с ЕГН [ЕГН]- разноски по делото в размер на 510 (петстотин и десет) лева.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на Административен съд София- град, съгласно чл. 227а от АПК, държавна такса за разглеждане на касационната жалба в размер на 70 (седемдесет) лева.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.

